

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Tdo/43/2020
Identifikačné číslo spisu: 7216010274
Dátum vydania rozhodnutia: 9. decembra 2020
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7216010274.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Petra Paludu na neverejnom zasadnutí konanom 9. decembra 2020 v Bratislave v trestnej veci obvineného S. D. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 7To/39/2018, zo 6. septembra 2018 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného S. D. o d m i e t a.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Košice II, sp. zn. 3T/23/2016, z 1. februára 2018 bol obvinený S. D. uznaný za vinného zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona, a to na skutkovom základe, že

v G. v priestoroch chodby medzi X. a X. poschodím bytového domu na ul. O. č. XXXX/X dňa 20. septembra 2015 v čase okolo 15.30 hod. fyzicky napadol F. S. tým spôsobom, že ho zovretou päsťou udel do oblasti pravej strany hlavy a tváre, následkom čoho poškodený spadol smerom dozadu dole schodmi a hlavou narazil na hranu schodu, čím takto svojím konaním spôsobil F. S. ťažké zranenia, a to zlomeninu lebky v pravej spánkovo-temennej oblasti so zlomeninou spodiny lebky v oblasti zadne lebečnej jamy bez posunu kostených úlomkov a tržnou cca 2 cm ranou v pravej spánkovo - temennej oblasti hlavy, vnútrolebečné krvácanie - akútne epidurálne krvácanie v pravej spánkovo - temennej až záhlavovej oblasti a akútne subarachnoideálne krvácania v čelovej až spánkovej oblasti obojstranne, pomliaždenie ľavého spánkovo-čelového a pravého spánkového laloku mozgu s viacpočetnými ložiskami krvácania do mozgového tkaniva a difúznym opuchom mozgu a zlomeninu nosových kostí bez posunu kostených úlomkov s dobou liečenia a prípadnej práceneschopnosti v trvaní 12 až 16 týždňov.

Za to bol obvinenému S. D. uložený podľa § 156 ods. 3, § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky. Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona bol obvinenému výkon

trestu podmienične odložený a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona mu bola určená skúšobná doba vo výmere 3 a pol (tri a pol) roka. Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenému F. S., nar. XX. Z. XXXX, bytom G., G. č. X škodu vo výške 806,52 Eur (osemstošesť eur, päťdesiatdva centov). Podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku súd odkázal poškodeného so zvyškom uplatneného nároku na náhradu škody na civilný proces. Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd uložil obvinenému povinnosť nahradiť vynaložené liečebné náklady W. vo výške 10.567,66 Eur (desaťtisícpäťstošesťdesiatsedem eur, šesťdesiatšesť centov).

Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd rozhodujúc na podklade odvolania podaného obvineným rozhodol uznesením, sp. zn. 7To/39/2018, zo 6. septembra 2018, tak, že ho podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Obvinený S. D. podal prostredníctvom obhajcu proti označenému uzneseniu odvolacieho súdu dovolanie, a to s poukazom na údajné naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu).

V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku mal obvinený za to, že nerešpektovanie, resp. porušenie pravidla in dubio pro reo, malo v súvislosti s rozhodovaním súdu o jeho vine za dôsledok porušenie práva na spravodlivý proces, ako aj porušenie práva na obhajobu. Napriek tomu, že nebol vykonaný žiadny priamy dôkaz, ktorý by preukazoval spáchanie skutku obvineným, pričom ani vykonané nepriame dôkazy takýto záver v súhrne nepodporili, bol uznaný za vinného. Za relevantný priamy dôkaz nebolo možné považovať výpoveď poškodeného F. S.. Rovnako tak nekriticky, jednostranne a bez relevantného odôvodnenia sa súd prvého stupňa vysporiadal aj s ďalším vykonaným dôkazom, znaleckým posudkom znalca A., a to vo vzťahu k vyjadreniu sa k mechanizmu vzniku poranenia poškodeného a k možnosti jeho náhodného vzniku. Nekritické a jednostranné hodnotenie dôkazov sa prejavilo aj pri ostatných vykonaných nepriamych dôkazoch. Pri hodnotení dôkazov neboli rešpektované elementárne pravidlá logiky, pravidlá a zásady uplatňované v procese dokazovania. Z toho vyplýva, že tak súd prvého stupňa ako i odvolací súd, nepostupovali v súlade so zákonom. S poukazom na uvedené obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd rozhodol tak, že postupom podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vysloví, že rozsudkom Okresného súdu Košice II, sp. zn. 3T/23/2016, z 1. februára 2018 a uznesením Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 7To/39/2018, zo 6. septembra 2018 bol z dôvodu § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku porušený zákon, podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zruší napadnuté rozhodnutia a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikáže Okresnému súdu Košice II, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K podanému dovolaniu obvineného S. D. sa vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Košice II v tom smere, že argumentácia obvineného je v podstate taká istá ako tá, ktorú použil v odvolacom konaní. S napadnutými rozhodnutiami súdov ako aj s ich podrobnými odôvodneniami sa v celom rozsahu stotožnila a pokladá ich za vecne správne a vydané v súlade so zákonom. Obvinený neuviedol žiadne také skutočnosti, na základe ktorých by bolo potrebné modifikovať dovolaním napadnuté právoplatné rozhodnutia súdov. Navrhla preto, aby dovolací súd z dôvodov uvedených v § 382 písm. c) Trestného poriadku predmetné dovolanie odmietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku a § 566 ods. 3 Trestného poriadku], osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a tiež, že obvinený pred jeho podaním využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku) a zistil, že dovolanie obvineného je treba odmietnuť ako nedôvodné, keďže je zrejme, že dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nie je splnený.

Dovolací súd úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku, pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Čo sa týka viazanosti dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku, k tomu treba poznamenať, že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Zjednodušene povedané, podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku.

Z toho vyplýva, že v prípade, ak chybám vytýkaným v dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 Trestného poriadku a ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnenému dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku.

Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku, ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný právne uplatniteľný dôvod dovolania, než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku, dovolací súd dovolaniu vyhovie postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Trestného poriadku a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (viď k tomu bližšie uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 2Tdo/30/2011, zo 16. augusta 2011, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku:

Vo všeobecnosti k uplatnenému dovolaciemu dôvodu ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, podľa ktorého dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu, najvyšší súd poukazuje na to, že právo na obhajobu je jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu a je potrebné ho chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu.

Tento dôvod môže byť naplnený len v takom prípade, ak zistené porušenie práva na obhajobu bolo zásadné (teda nie akékoľvek, resp. nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu zakladá daný dovolací dôvod). V danej súvislosti pritom najvyšší súd upozorňuje na skutočnosť, že pod zásadným porušením práva na obhajobu možno rozumieť stav, ak došlo v trestnom konaní k pochybeniu, ktoré malo, resp. mohlo mať vplyv na konečný výsledok tohto konania.

Pri posudzovaní, či bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, sú dôležité konkrétne okolnosti prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne ako i vo vzájomných súvislostiach.

Na tomto mieste dáva najvyšší súd v prvom rade do pozornosti, tak napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 7To/39/2018, zo 6. septembra 2018 ako aj rozsudok Okresného súdu Košice II, sp. zn. 3T/23/2016, z 1. februára 2018, s ktorými rozhodnutiami a ich odôvodneniami sa plne stotožňuje. V ďalšom dovolací súd obvinenému pripomína znenie ustanovenia § 371 ods. 7 Trestného poriadku. Na dovolacie námietky, ktoré sú v rozpore so zmienou zákonnou úpravou, dovolací súd nemusí reflektovať.

Konkrétne ku dovolacím námietkam subsumovanými pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, týkajúcich sa nevykonania žiadneho priameho dôkazu, ktorý by preukazoval spáchanie skutku obvineným (pričom ani vykonané nepriame dôkazy takýto záver v súhrne nepodporili), výpovede poškodeného F. S., ktorú nebolo možné považovať za relevantný priamy dôkaz a tiež vykonaného znaleckého posudku A., najvyšší súd uvádza, že je potrebné uviesť, že hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, nepredstavuje porušenie jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Jedná sa o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvineného, aby boli vykonané dôkazy vyhodnotené v jeho prospech.

Nie je možné úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku na podklade hodnotenia dôkazov, čo navyše nezakladá ani žiadny iný dovolací dôvod § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku.

Ak by záver súdu o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu. Najvyšší súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy, aj ich hodnotenie súdmi nižších stupňov. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, upravovať, alebo meniť iba súd odvolací (§ 322 ods. 3 a § 326 ods. 5 Trestného poriadku).

Ak by však aj podľa vyššie uvedených kritérií išlo o porušenie práva na obhajobu, bolo by potrebné posúdiť, či toto právo bolo porušené zásadným spôsobom, a to v závislosti na tom, či by porušenie práva na obhajobu mohlo vyvolať odlišné rozhodnutie vo veci samej.

Z obsahu spisu je zrejmé, že všetky práva obvineného na obhajobu a podmienky na spoľahlivé zistenie objektívnej pravdy boli v predmetnej veci riadne zabezpečené. Ako už aj bolo uvedené, hodnotenie vykonaných dôkazov zo strany obvineného nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Zo zmienenej vyplýva, že v trestnej veci obvineného nemožno dospieť k záveru o tom, že by bol naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

S poukazom na vyššie uvedené najvyšší súd rozhodol tak, ako je vyjadrené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.